

Το νομικό καθεστώς της αμυντικής θωράκισης των Ελληνικών Νησιών στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο κατά τις διατάξεις του Διεθνούς και του Ευρωπαϊκού Δικαίου

[/ Γνώμες](#)



γράφει ο Προκόπιος Παυλόπουλος, τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Ακαδημαϊκός, Επίτιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ

Πρόλογος

«Συνεπής» στην πάγια τακτική της να προσθέτει διαρκώς προδήλως ανύπαρκτα και νομικώς ανυπόστατα ζητήματα δήθεν προς «διαπραγμάτευση» με την Ελλάδα - και, συνακόλουθα, ν' αμφισβητεί την αδιαπραγμάτευτη Εθνική μας Θέση ότι μεταξύ μας υφίσταται μια, και μόνη, διαφορά, εκείνη της οριοθέτησης της Νησιωτικής Υφαλοκρηπίδας και της αντίστοιχης Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης- η Τουρκία εγείρει κατά καιρούς και το ζήτημα ως προς το αν η Ελλάδα

έχει το δικαίωμα να θωρακίζει αμυντικώς όλα, ανεξαιρέτως, τα Νησιά της στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο. Και μάλιστα ανεξαρτήτως του ποια είναι η έκτασή τους καθώς και του αν κατοικούνται ή όχι.

Α. Είναι δε άκρως χαρακτηριστικό της προκλητικότητάς της, το ότι η Τουρκία εγείρει το ζήτημα αυτό είτε διαστρεβλώνοντας πλήρως το νόημα συγκεκριμένων διατάξεων της Συνθήκης της Λωζάνης, του 1923 και της μετέπειτα τροποποιητικής της Συνθήκης του Μοντρέ, του 1936. Είτε -ακόμη χειρότερα- επικαλούμενη Διεθνείς Συνθήκες στις οποίες δεν είναι καν συμβαλλόμενο μέρος, όπως π.χ. την Συνθήκη Ειρήνης των Παρισίων, του 1947, για τα Δωδεκάνησα. Συνθήκη η οποία κατά το Διεθνές Δίκαιο αποτελεί για την Τουρκία, ως προς το πεδίο εφαρμογής της, «*res inter alios acta*». Στις αδιανόητες, θεσμικώς και πολιτικώς, και ιταμές αυτές προκλήσεις της Τουρκίας η Ελλάδα παγίως απαντά, πάντα με βάση το Διεθνές Δίκαιο -και ενεργώντας επιπλέον και για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφού κατά το πρωτογενές Ευρωπαϊκό Δίκαιο το έδαφος και τα σύνορα της Ελλάδας είναι έδαφος και σύνορα και της Ευρωπαϊκής Ένωσης- ότι έχει όχι μόνο θεμελιωμένο δικαίωμα αλλά και εξίσου θεμελιωμένη υποχρέωση αμυντικής θωράκισης όλων, ανεξαιρέτως και δίχως οιαδήποτε διάκριση, των Νησιών της στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο. Επιπλέον, το δικαίωμα αυτό της Ελλάδας βρίσκει σταθερό έρεισμα και στις διατάξεις του πρωτογενούς Ευρωπαϊκού Δικαίου, δοθέντος ότι συγκεκριμένοι κανόνες της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) το εγγυώνται, ιδίως όταν εφαρμόζονται σε συνδυασμό με αντίστοιχες διατάξεις του εθνικού και του γραπτού Διεθνούς Δικαίου -εν προκειμένω κατά κύριο λόγο του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ- που ήδη αποτελούν μέρος του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου.

Β. Κατά την υποστήριξη των ως άνω θέσεών μας για την αμυντική θωράκιση των Νησιών μας στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο οφείλουμε να έχουμε πάντα κατά νου και ότι η Τουρκία, όπως αποδεικνύει και η μακροχρόνια διεθνώς καταδικαστέα αναθεωρητική στάση της, είναι παντελώς αναξιόπιστη. Πρωτίστως υπό την έννοια ότι δεν διστάζει ν' αθετεί τις κάθε είδους δεσμεύσεις, τις οποίες αναλαμβάνει εκάστοτε κατά το Διεθνές Δίκαιο, έναντι πάντων. Γεγονός το οποίο την έχει καταστήσει, κατά γενική ομολογία και παραδοχή, «διεθνή ταραξία» ως καθ' ἑξῆ και καθ' υποτροπή «παραβάτη» της Διεθνούς Νομιμότητας. Αυτό ισχύει πολύ περισσότερο έναντι της Ελλάδας, όπως τεκμηριώνεται και από την εντελώς πρόσφατη συμπεριφορά της Τουρκίας μετά την «Διακήρυξη των Αθηνών περί Σχέσεων Φιλίας και Καλής Γειτονίας», η οποία υπογράφηκε στην Αθήνα την 7η Δεκεμβρίου 2023. Μολονότι το κείμενο αυτό δεν έχει ουσιαστική νομική ισχύ -κάτι το οποίο αυτονοήτως το καθιστά, από πλευράς Διεθνούς Δικαίου, μια μορφή το

πολύ «lex imperfecta»- αλλ' αποτελεί μια «διακήρυξη αρχών» προκειμένου να εξομαλυνθούν οι σχέσεις φιλίας και καλής γειτονίας μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, εν πάση περιπτώσει μπορεί να χρησιμεύσει ως "κείμενο προθέσεων». Ήτοι κείμενο δια του οποίου επιβεβαιώνεται στην πράξη τουλάχιστον η ειλικρίνεια του κάθε υπογράφοντος μέρους. Κατά τούτο, η εκ μέρους της Τουρκίας ανερμάτιστη και κυνική αμφισβήτηση του «πυρήνα» των στοιχειωδών αρχών, οι οποίες απορρέουν από την ως άνω «Διακήρυξη», και μάλιστα αμέσως μετά την υπογραφή της και κατ' επανάληψη έως σήμερα, πρέπει ν' αποτελεί για την Ελλάδα «δείκτη πορείας» για το ότι ουδεμία εμπιστοσύνη μπορεί να «εμπνέει» η τουρκική πλευρά ιδίως σε ό,τι αφορά τα Εθνικά μας Θέματα. Και προεχόντως σε ό,τι αφορά τα θέματα εκείνα, τα οποία σχετίζονται με την αμυντική θωράκιση των Νησιών μας στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο. Ειδικώς δε ως προς αυτά η ασφαλής και πλήρως τεκμηριωμένη επιχειρηματολογία της Ελλάδας, με βάση το Διεθνές Δίκαιο και το Ευρωπαϊκό Δίκαιο, εδράζεται κυρίως επί των εξής:

I. Το νομικό καθεστώς της Συνθήκης της Λωζάνης, του 1923 και της μετέπειτα Συνθήκης του Μοντρέ, του 1936, καθώς και της Συνθήκης Ειρήνης των Παρισίων, του 1947

Πριν απ' όλα επισημαίνεται ότι το αναφαίρετο δικαίωμα της Ελλάδας να θωρακίζει αμυντικώς ορισμένα Νησιά της στο Αιγαίο εδράζεται, με την δέουσα και ευκρινέστατη νομική ασφάλεια, στην Συνθήκη της Λωζάνης, του 1923, στο μέτρο που αυτή τροποποιήθηκε μεταγενεστέρως, το 1936, με την Συνθήκη του Μοντρέ. Ενώ ως προς άλλα Ελληνικά Νησιά στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο - συγκεκριμένα δε ως προς τα Δωδεκάνησα- η Τουρκία κατ' ουδένα τρόπο νομιμοποιείται να επικαλείται την Συνθήκη Ειρήνης των Παρισίων, του 1947.

A. Η Συνθήκη της Λωζάνης, του 1923, και η τροποποίησή της από την Συνθήκη του Μοντρέ, του 1936

Η Συνθήκη της Λωζάνης, του 1923, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου 1 δίδει τον ορισμό των «Στενών». Και στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου 4 καθορίζει τις νομικές διαστάσεις της αποστρατιωτικοποίησης των Νησιών της περιοχής, ορίζοντας και ότι: «Ουδετεροποιούνται αι κάτωθι οριζόμεναι ζώναι και νήσοι... 3. Εν τω Αιγαίω, αι νήσοι Σαμοθράκη, Λήμνος, Ίμβρος, Τένεδος και αι Λαγούσοι Νήσοι (Μαυρυαί)».

Τα νομικά δεδομένα της Συνθήκης του Μοντρέ, του 1936

Το καθεστώς αυτό της Συνθήκης της Λωζάνης τροποποιήθηκε με την Συνθήκη του

Μοντρέ, του 1936. Η οποία από την μία πλευρά επαναλαμβάνει στο προοίμιό της, σχετικώς αορίστως, τον ορισμό των «Στενών» και, από την άλλη πλευρά, δεν απαριθμεί πλέον ρητώς τα ως άνω πέντε Νησιά. Ερμηνεύοντας την κατά τ' ανωτέρω διατύπωση της Συνθήκης του Μοντρέ, του 1936, ως άρση του καθεστώτος αποστρατιωτικοποίησης η Τουρκία έσπευσε, αμέσως μετά την έναρξη ισχύος της, να στρατιωτικοποιήσει τα τρία Νησιά που υπάγονται στην κυριαρχία της, δηλαδή την Ίμβρο, την Τένεδο και τις Λαγούσες. Με δεδομένο ότι κατά την Συνθήκη της Λωζάνης, του 1923 -και κατά ρητή μάλιστα δήλωση του τότε Mustafa Ismet Pasha και, μετά το 1934, Ismet İnönü, στο πλαίσιο της σχετικής Συνδιάσκεψης της Λωζάνης- αναφορικά με την αποστρατιωτικοποίησή τους και τα πέντε προμνημονευόμενα νησιά θεωρήθηκαν ως «ενιαίο γεωγραφικό σύνολο» για τους σκοπούς του νομικού προσδιορισμού της «Ζώνης των Στενών», δεν είναι νοητή η διαφορετική μεταχείρισή τους στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης του Μοντρέ, του 1936.

Η ανάγκη ενιαίας θεσμικής αντιμετώπισης του καθεστώτος όλων των Νησιών που υπάγονται στην «Ζώνη των Στενών»

Άρα -και ιδίως σύμφωνα με την κατά την αρχή της αναλογικής ισότητας ερμηνεία των κάθε είδους διατάξεων του Διεθνούς Δικαίου- δεν είναι νοητό και επιτρεπτό να γίνεται δεκτή, μετά την Συνθήκη του Μοντρέ, του 1936, μόνον η επαναστρατιωτικοποίηση των τριών νησιών της Τουρκίας Ίμβρου, Τενέδου και Λαγουσών, όχι όμως και εκείνη των Ελληνικών Νησιών της Σαμοθράκης και της Λήμνου. Πράγμα που σημαίνει ότι ως εντασσόμενα όλα, ανεξαιρέτως, τα προμνημονευόμενα Νησιά στην «νομική ενότητα των Στενών», μετά την Συνθήκη του Μοντρέ, του 1936, επαναστρατιωτικοποιήθηκαν, και δη στο σύνολό τους. Επομένως, οιονεί «αυτοθρόως» επαναστρατιωτικοποιήθηκαν τόσο η Λήμνος όσο και η Σαμοθράκη.

Β. Η Συνθήκη Ειρήνης των Παρισίων, του 1947

Προκαταρκτικώς διευκρινίζεται ότι το καθεστώς της τελικής παραχώρησης των Δωδεκανήσων στην Ελλάδα διέπεται από τις διατάξεις της Συνθήκης Ειρήνης των Παρισίων (Απρίλιος του 1947) μεταξύ των Συμμάχων, νικητών του Β' Παγκόσμιου Πολέμου, και της Ιταλίας. Ιδιαίτερη σημασία, εντός αυτού του θεσμικού πλαισίου, έχουν οι διατάξεις του άρθρου 14 της ως άνω Συνθήκης, σύμφωνα με τις οποίες: «1. Η Ιταλία εκχωρεί εις την Ελλάδα εν πλήρει κυριαρχία τας νήσους της Δωδεκανήσου τας κατωτέρω απαριθμουμένας, ήτοι: Αστυπάλαιαν, Ρόδον, Χάλκην, Κάρπαθον, Κάσον, Τήλον, Νίσυρον, Κάλυμνον, Λέρον, Πάτμον, Λιψόν, Σύμην, Κω και Καστελλόριζον ως και τας παρακειμένας νησίδας. 2. Αι ανωτέρω νήσοι θα αποστρατιωτικοποιηθώσι και θα παραμείνωσιν αποστρατιωτικοποιημένοι». Από

τις διατάξεις αυτές, ερμηνευόμενες με βάση το σύνολο τόσο του Διεθνούς Δικαίου όσο και του Ευρωπαϊκού Δικαίου, καθ' ό μέτρο αποτελούν πλέον και μέρος του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου -άρα και με βάση τις γενικές αρχές που διέπουν την ερμηνεία του Διεθνούς Δικαίου και του Ευρωπαϊκού Δικαίου- συνάγονται και τ' ακόλουθα ως προς το σημερινό νομικό καθεστώς των Δωδεκανήσων σε ό,τι αφορά την έκταση της αμυντικής τους θωράκισης.

Οι διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 1 της Συνθήκης Ειρήνης των Παρισίων, του 1947

Η διατύπωση των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 14 της Συνθήκης Ειρήνης των Παρισίων, του 1947, είναι τόσο σαφής, ώστε δεν αφήνει περιθώριο αμφιβολίας ως προς την ουσία και την έκταση της *latu sensu* Κυριαρχίας της Ελλάδας επί των Δωδεκανήσων. Ειδικότερα:

α) Η Κυριαρχία αυτή είναι «πλήρης», πράγμα το οποίο σημαίνει ότι ουδένα περιορισμό επιδέχεται κατά την άσκησή της. Το δε ειδικότερο περιεχόμενο της «πλήρους» Κυριαρχίας προσδιορίζεται, ως προς τα Δωδεκάνησα, κατ' εξοχήν με βάση τους κανόνες του ισχύοντος Ελληνικού Συντάγματος περί Κυριαρχίας, καθώς και με βάση τις περί Κυριαρχίας των Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης διατάξεις, ιδίως του άρθρου 4 παρ. 2 της ΣΕΕ. Οιαδήποτε, λοιπόν, αμφισβήτηση της ερμηνείας των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 14 της Συνθήκης Ειρήνης των Παρισίων, του 1947, συνιστά, αυτοθρόως, παραβίαση και του Διεθνούς Δικαίου αλλά και του Ευρωπαϊκού Δικαίου.

β) Η Κυριαρχία της Ελλάδας, με την ως άνω έννοια, εκτείνεται όχι μόνο σε όλα τα Νησιά που αναφέρονται ρητώς στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 14 της Συνθήκης Ειρήνης των Παρισίων, του 1947, αλλά, κατά την κατηγορηματική διατύπωση της κατά τ' ανωτέρω παραγράφου, επιπροσθέτως και επί των «παρακειμένων νησίδων», στο σύνολό τους. Επειδή δε οι διατάξεις αυτές ουδεμία διάκριση δέχονται εν προκειμένω, η διατύπωσή τους καταλαμβάνει και τις κάθε είδους «παρακείμενες νησίδες», ανεξαρτήτως μεγέθους τους ή άλλου χαρακτηριστικού τους (π.χ. αν είναι κατοικημένες ή μη). Υπό το πρίσμα δε αυτό είναι προφανές πως και στην περιοχή των Δωδεκανήσων δεν είναι νοητές, από πλευράς Διεθνούς Δικαίου αλλά και Ευρωπαϊκού Δικαίου, «γκρίζες ζώνες» αναφορικά με την έκταση και το περιεχόμενο της Ελληνικής Κυριαρχίας.

Η *in concreto* εφαρμογή της αρχής του Διεθνούς Δικαίου «*res inter alios acta*» έναντι της Τουρκίας

Ως προς την αποστρατιωτικοποίηση των Δωδεκανήσων, την οποία προέβλεπαν οι

διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 2 της Συνθήκης Ειρήνης των Παρισίων, του 1947, με βάση τους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου ισχύουν τα εξής:

α) Τα περί αποστρατιωτικοποίησης των Δωδεκανήσων, κατά τις διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 2 της Συνθήκης Ειρήνης των Παρισίων, του 1947, πρέπει να ερμηνεύονται και υπό το φως της εκ μέρους της Ελλάδας άσκησης, έναντι της Τουρκίας, του δικαιώματος στρατιωτικοποίησης και νησιών Κράτους-Μέλους του ΟΗΕ που απειλούνται από άλλο Κράτος-Μέλος, όπως αναλύεται εκτενέστερα στον οικείο τόπο.

β) Πέραν όμως της επιχειρηματολογίας αυτής η Τουρκία δεν έχει, εν πάση περιπτώσει, δικαίωμα να επικαλείται την Συνθήκη Ειρήνης των Παρισίων, του 1947. Και τούτο διότι:

β1) Οι διατάξεις των άρθρων 34, 35 και 36 της Συνθήκης της Βιέννης περί του Δικαίου των Διεθνών Συνθηκών (1969) ορίζουν, μεταξύ άλλων, και ότι:

Κάθε Συνθήκη ισχύει –επέκεινα δε δημιουργεί δικαιώματα και υποχρεώσεις- μόνον μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών. Έναντι, λοιπόν, τρίτων Κρατών η Συνθήκη, ως κανονιστικό πλαίσιο, συνιστά «*res inter alios acta*».

Εξ αυτού του λόγου μια Συνθήκη ισχύει έναντι τρίτου Κράτους μόνον υπό την διπλή προϋπόθεση, ότι από την μια πλευρά αυτή είναι η πρόθεση των συμβαλλόμενων μερών. Και, από την άλλη πλευρά, το τρίτο Κράτος έχει αποδεχθεί την υποχρέωση ρητώς και εγγράφως.

Κατά λογική νομική ακολουθία, μια Συνθήκη δημιουργεί δικαίωμα για τρίτο Κράτος μόνον υπό την, επίσης διπλή, προϋπόθεση ότι από την μια πλευρά τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν δια της Συνθήκης και εκχώρηση δικαιώματος στο τρίτο Κράτος. Και, από την άλλη πλευρά, το τελευταίο συγκατατίθεται προς τούτο, ρητώς και εγγράφως.

β2) Η Τουρκία δεν είναι, υφ' οιανδήποτε νομικώς παραδεκτή ερμηνεία, συμβαλλόμενο μέρος στην Συνθήκη Ειρήνης των Παρισίων, του 1947. Άρα η Συνθήκη αυτή, ως προς την οποία η Τουρκία είναι τρίτο Κράτος, δεν δημιουργεί δικαιώματα ή υποχρεώσεις υπέρ ή εις βάρος της αντιστοίχως. Επιπλέον:

Ουδεμία διάταξη της Συνθήκης Ειρήνης των Παρισίων, του 1947 -όπως άλλωστε αποδεικνύει η έως τώρα εφαρμογή της- τεκμηριώνει, έστω και καθ' υποφοράν, ότι τα συμβαλλόμενα μέρη επιδίωξαν δι' αυτής να εκχωρήσουν οιοδήποτε δικαίωμα στην Τουρκία, πολλώ δε μάλλον δικαίωμα σχετικό με το στρατιωτικό καθεστώς των Δωδεκανήσων. Πραγματικά, όπως ανενδοιάστως προκύπτει από τις

περιστάσεις, υπό τις οποίες είχε συναφθεί η Συνθήκη Ειρήνης των Παρισίων, του 1947, η αποστρατιωτικοποίηση των Δωδεκανήσων αποφασίσθηκε ύστερα από πρόταση της τότε Σοβιετικής Ένωσης, προκειμένου αυτή να δεχθεί την παραχώρησή τους στην Ελλάδα. Και τούτο λόγω των επιφυλάξεων της σοβιετικής πλευράς αναφορικά με την χρησιμοποίηση των Δωδεκανήσων για στρατιωτικούς λόγους από Χώρα του «δυτικού μπλοκ», όπως η Ελλάδα. Ουδεμία, δηλαδή, σχέση είχε η πρόβλεψη της αποστρατιωτικοποίησης των Δωδεκανήσων με την Τουρκία και την ασφάλειά της.

Τ' ανωτέρω ενισχύονται και από το ότι ουδέποτε ζητήθηκε συγκατάθεση της Τουρκίας για εκχώρηση τέτοιου δικαιώματος και ουδέποτε, κατά συνέπεια, υπήρξε εκ μέρους της τέτοια συγκατάθεση. Την ακρίβεια του επιχειρήματος τούτου τεκμηριώνει, και δη αμαχήτως, η ίδια η συμπεριφορά της Τουρκίας. Για παράδειγμα, η Τουρκία είχε απευθυνθεί –βλ. το τουρκικό Aide-Mémoire της 3ης Απριλίου 1975- στα συμβαλλόμενα μέρη της Συνθήκης Ειρήνης των Παρισίων, του 1947, καταγγέλλοντας δήθεν παραβιάσεις της εκ μέρους της Ελλάδας στην ευρύτερη περιοχή των Δωδεκανήσων. Η καταγγελία της αυτή κατέληγε με το εξής: «Εναπόκειται στις κυβερνήσεις των συμβαλλομένων χωρών... να απαιτήσουν από την Ελληνική Κυβέρνηση να συμμορφωθεί στο πνεύμα και στο γράμμα» της ως άνω Συνθήκης Ειρήνης. Και μόνο από την διατύπωση αυτή προκύπτει, καταφανώς, πως ούτε η ίδια η Τουρκία ισχυρίσθηκε ότι αντλεί δικαίωμα προερχόμενο εκ της Συνθήκης Ειρήνης των Παρισίων, του 1947, ως προς το στρατιωτικό καθεστώς των Δωδεκανήσων. Η δε «εκκωφαντική» σιωπή των συμβαλλόμενων μερών σε αυτή την «καταγγελία» της Τουρκίας «βεβαιώνει του λόγου το αφαλές».

II. Η επί όλων, ανεξαιρέτως, των Ελληνικών Νησιών στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο εφαρμογή της κατά το Διεθνές Δίκαιο αρχής «ό,τι απειλείται δεν αποστρατιωτικοποιείται»

Ανεξάρτητα από τις κατά τα προεκτεθέντα ειδικές ρυθμίσεις Διεθνών Συνθηκών - εδώ της Συνθήκης της Λωζάνης, του 1923 και της τροποποιητικής της Συνθήκης του Μοντρέ, του 1936 και της Συνθήκης Ειρήνης των Παρισίων, του 1947- θεμελιώδους σημασίας ρυθμίσεις του Διεθνούς Δικαίου εν γένει κατοχυρώνουν, με κανονιστική ενάργεια και δίχως περιθώρια αμφισβήτησης, το δικαίωμα της Ελλάδας να θωρακίζει αμυντικώς όλα, ανεξαιρέτως, τα Νησιά της στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο. Και δη ανεξάρτητα από οιοσδήποτε ειδικότερες, έστω και κατ' επίφαση αντίθετες, προβλέψεις επιμέρους Διεθνών Συνθηκών. Πρόκειται για όλες εκείνες τις ρυθμίσεις του Διεθνούς Δικαίου οι οποίες στην βάση του «προτάγματος» της προστασίας της εδαφικής Κυριαρχίας ενός Κράτους καταλήγουν και στην θεσμική κατοχύρωση της αρχής «ό,τι απειλείται δεν

αποστρατιωτικοποιείται, ασχέτως ειδικότερων *ad hoc* συμβατικών ρυθμίσεων». Αρχής η οποία οδηγεί, οιονεί *e contrario*, στην ισοδύναμη κανονιστικώς αρχή «ό,τι απειλείται μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να θωρακισθεί αμυντικώς έναντι του ενδεχομένου πραγματοποίησης της απειλής αυτής». Όπως συνάγεται από τα εκτιθέμενα στην συνέχεια, αυτές οι συμπληρωματικές μεταξύ τους αρχές τεκμηριώνονται από νομικής σκοπιάς ασφαλώς με βάση τον συνδυασμό αφενός της αρχής του Διεθνούς Εθιμικού Δικαίου, κατά την οποία υφίσταται αναφαίρετο δικαίωμα των Κρατών να προστατεύουν, με κάθε νόμιμο αμυντικό μέσο, την εδαφική Κυριαρχία τους. Και, αφετέρου, της εφαρμογής στην πράξη των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 1, 2 παρ. 4 και 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ.

Α. Η επίκληση αποκλειστικώς και μόνο των διατάξεων του άρθρου 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ για την αμυντική θωράκιση απειλούμενου τμήματος του εδάφους ενός Κράτους, επί του οποίου εκτείνεται η Κυριαρχία του

Ευθύς εξ αρχής πρέπει να τονισθεί ότι υποστηρίζεται, και μάλιστα με πολλά επιχειρήματα, η άποψη ότι το δικαίωμα της Ελλάδας να θωρακίζει αμυντικώς όλα, ανεξαιρέτως, τα Νησιά της στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο μπορεί να στηριχθεί επαρκώς αποκλειστικώς στις διατάξεις του άρθρου 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ, υπό το ερμηνευτικό «φως» της αρχής της «νόμιμης άμυνας» έναντι «επικείμενης απειλής» και, *a fortiori*, «απειλής χρήσης βίας».

Το νομικό θεμέλιο των διατάξεων του άρθρου 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ

Κατά την προμνημονευόμενη άποψη πρόκειται για δικαίωμα, το οποίο έχει γεννηθεί υπέρ της Ελλάδας προ πολλών δεκαετιών, δεδομένης της διαχρονικής τουρκικής επιθετικότητας και προκλητικότητας. Ιδίως όμως έχει θεμελιωθεί, με αμάχητα τεκμήρια όπως θ' αναλυθεί εκτενέστερα στην συνέχεια, ύστερα από την τουρκική εισβολή και κατοχή στην Κύπρο, το 1974, κατεξοχήν δε μετά την «σύναψη», τον Νοέμβριο του 2019, του λεγόμενου «τουρκολιβυκού μνημονίου», μεταξύ της Τουρκίας και του φερόμενου τότε ως «πρωθυπουργού» της Λιβύης.

α) Και τούτο, διότι αυτή και μόνη η τουρκική εισβολή και κατοχή στην Κύπρο -και για όσο χρονικό διάστημα συνεχίζεται -συνιστά, οπωσδήποτε, απροκάλυπτη «επικείμενη απειλή» κατά της Ελλάδας ή και σαφή «απειλή χρήσης βίας» εναντίον της.

α1) Ενώ η διαρκώς διευρυνόμενη τουρκική προκλητικότητα και επιθετικότητα στο

Αιγαίο, κυρίως σε ό,τι αφορά την αμφισβήτηση των κυριαρχικών και άλλων δικαιωμάτων της Ελλάδας ως προς την Υφαλοκρηπίδα και τις Θαλάσσιες Ζώνες- με αποκορύφωμα την Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη- διαιωνίζει και επιτείνει την προαναφερόμενη «επικείμενη απειλή» εκ μέρους της.

α2) Ιδίως δε, και όπως προεκτέθηκε, μετά την «σύναψη» του νομικώς ανυπόστατου «τουρκολιβυκού μνημονίου» τον Νοέμβριο του 2019, η συμπεριφορά της Τουρκίας έχει υπερβεί κάθε όριο προκλητικότητας και ωμής παραβίασης του Διεθνούς Δικαίου, κυρίως δε του Δικαίου της Θάλασσας του ΟΗΕ κατά την Συνθήκη του Montego Bay, του 1982. Συνθήκη, η οποία δεσμεύει, ως προς όλες τις διατάξεις της, και την Τουρκία, μολονότι δεν έχει προσχωρήσει σε αυτή. Και τούτο διότι η ως άνω Συνθήκη, λόγω του μεγάλου αριθμού των Κρατών-Μελών του ΟΗΕ που έχουν προσχωρήσει σε αυτήν -ως και η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει προσχωρήσει, ως αυτοτελές νομικό πρόσωπο, ήδη από το 1998- παράγει, σύμφωνα με την νομολογία του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης, γενικώς δεσμευτικούς εθιμικούς κανόνες ή, κατά την ορθότερη άποψη, εξίσου δεσμευτικούς «γενικώς παραδεδεγμένους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου».

β) Όπως ήδη επισημάνθηκε, κατά την προμνημονευόμενη άποψη, το δικαίωμα αυτό της Ελλάδας θεμελιώνεται στις διατάξεις του άρθρου 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ, οι οποίες καθιερώνουν -και μάλιστα ως *jus cogens*- το δικαίωμα της «νόμιμης άμυνας» Κράτους-Μέλους του ΟΗΕ και σε περίπτωση «επικείμενης απειλής», πολλώ δε μάλλον σε περίπτωση «απειλής χρήσης βίας».

β1) Παρά την διατύπωση των διατάξεων αυτών που, *prima facie*, φαίνεται να θέτουν ως προϋπόθεση προσφυγής στην διαδικασία της κατά τ' ανωτέρω «νόμιμης άμυνας» την εκδηλωμένη ένοπλη επίθεση, η μεγάλη πλειοψηφία των διεθνολόγων αλλά και η ίδια η διεθνής πρακτική δέχονται ότι για την άσκηση του δικαιώματος τούτου αρκεί και η «επικείμενη απειλή». Πολλώ δε μάλλον η «απειλή χρήσης βίας», η οποία και συνιστά ευθεία παραβίαση των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 4 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ.

β2) Έτσι π.χ. οι ΗΠΑ, μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, προσέφυγαν στην άσκηση του δικαιώματος «νόμιμης άμυνας» -και μάλιστα χωρίς χρονικό περιορισμό, αφού η απειλή εμφανίσθηκε ως επικείμενη επ' άοριστο- υπό την μορφή νόμιμης προληπτικής δράσης λόγω επικείμενης απειλής και, κατ' ακολουθία, επικείμενης επίθεσης. Την άποψη αυτή υιοθέτησε πλήρως ο ίδιος ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ, δηλώνοντας -στις 21 Μαρτίου 2005- μεταξύ άλλων και ότι: «Επικείμενες απειλές καλύπτονται πλήρως από το άρθρο 51, το οποίο διασφαλίζει το φυσικό δικαίωμα των κυρίαρχων κρατών να αμυνθούν εναντίον ένοπλης επίθεσης».

Το δικαίωμα της «νόμιμης άμυνας»

Ενόψει των προεκτεθέντων, a fortiori η Ελλάδα νομιμοποιείται, όταν και εφόσον το κρίνει σκόπιμο για την άμυνά της, να κάνει χρήση και ως προς όλα τα Νησιά της στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο του κατά τις διατάξεις του άρθρου 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ δικαιώματος «νόμιμης άμυνας» έναντι της Τουρκίας, δίχως μάλιστα χρονικό περιορισμό.

α) Και τούτο διότι, ιδίως μετά το 1974 κατά τ' ανωτέρω, η «απειλή χρήσης βίας» εκ μέρους της Τουρκίας -άρα και η συνακόλουθη «επικείμενη απειλή»- είναι αφενός κάτι παραπάνω από προφανές, και δη με επανειλημμένες και διαφόρων μορφών προκλήσεις. Και, αφετέρου, διαρκής, όπως καταδεικνύει ακόμη και η σημερινή τουρκική συμπεριφορά στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο, ιδίως μετά την κατά τα προεκτεθέντα «σύναψη» του νομικώς ανυπόστατου «τουρκολιβυκού μνημονίου». Συμπεριφορά, η οποία λόγω της αυθαίρετης προσπάθειας της Τουρκίας να εφαρμόσει στην πράξη το νομικώς ανυπόστατο «τουρκολιβυκό μνημόνιο» φέρει όλα τα χαρακτηριστικά και της «απειλής χρήσης βίας», υπό την ανωτέρω εκτεθείσα έννοια.

β) Πρόσθετη απόδειξη αυτών συνιστά και το γεγονός του, εντελώς αντίθετου με κάθε έννοια του Διεθνούς Δικαίου, «casus belli» της Τουρκίας, ως προς την επέκταση της Αιγιαλίτιδας Ζώνης της Ελλάδας. Το ως άνω «casus belli», πέραν του ότι αποφασίσθηκε -στις 8.6.1995, αμέσως μετά την θέση σε ισχύ της Σύμβασης του Montego Bay, του 1982, για το Δίκαιο της Θάλασσας- από την τουρκική Εθνοσυνέλευση κατά τρόπο αντίθετο ακόμη και με αυτό τούτο το σύνταγμα της Τουρκίας, συνιστά έκτοτε διαρκή «απειλή χρήσης βίας» εναντίον της Ελλάδας.

γ) Τέλος, την προμνημονευόμενη «επικείμενη απειλή» ή και «απειλή χρήσης βίας», εκ μέρους της Τουρκίας και εναντίον της Ελλάδας, ολοκληρώνει ο σχηματισμός

της λεγόμενης τουρκικής «Στρατιάς του Αιγαίου», τον Ιούλιο του 1975, και μάλιστα με πολυάριθμες αμφίβιες δυνάμεις. Πρόκειται για μετεξέλιξη και μετονομασία της 4ης Στρατιάς (4. Ordu) της Τουρκίας, η οποία εδρεύει στην Σμύρνη και, στην πραγματικότητα, έχει οργανωθεί προκειμένου να εκπαιδεύει τον τουρκικό στρατό για ενδεχόμενη επίθεση εναντίον των Ελληνικών Νησιών στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο.

Β. Η ολοκληρωμένη θεμελίωση του δικαιώματος της Ελλάδας να θωρακίζει αμυντικώς όλα, ανεξαιρέτως, τα Νησιά της στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο στην βάση του συνδυασμού αρχών του Διεθνούς Εθιμικού Δικαίου με τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1, 2 παρ. 4 και 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ

Ορθότερη, ως νομικώς πληρέστερη, εμφανίζεται όμως η άποψη εκείνη, η οποία στηρίζει την θεμελίωση του δικαιώματος της Ελλάδας να θωρακίζει αμυντικώς όλα, ανεξαιρέτως, τα Νησιά της στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο στην βάση του συνδυασμού αρχών του Διεθνούς Εθιμικού Δικαίου με τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1, 2 παρ. 4 και 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ.

Το εν προκειμένω κανονιστικό πλαίσιο που οριοθετείται από τον συνδυασμό αρχών του Διεθνούς Εθιμικού Δικαίου με τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1, 2 παρ. 4 και 51 του Κανονιστικού Χάρτη του ΟΗΕ

Το ως άνω κανονιστικό πλαίσιο, επί του οποίου εδράζεται με ολοκληρωμένο τρόπο το δικαίωμα της Ελλάδας να θωρακίζει αμυντικώς όλα, ανεξαιρέτως, τα Νησιά της στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο, βασίζεται θεσμικώς στις ακόλουθες δύο κανονιστικές συνιστώσες:

α) Η πρώτη κανονιστική συνιστώσα «συγκροτείται» θεσμικώς, σύμφωνα και με τα προεκτεθέντα, από την θεμελιώδη αρχή του Διεθνούς Εθιμικού Δικαίου, σύμφωνα με την οποία οι περί αποστρατιωτικοποίησης Κανόνες του Διεθνούς Δικαίου δεν είναι επιτρεπτό ν' αναιρούν το αναφαίρετο δικαίωμα κάθε Κράτους να υπερασπίζεται, ιδίως θωρακίζοντας αμυντικώς τ' απειλούμενα εδάφη του, την *latu sensu* Κυριαρχία του.

α1) Ειδικότερα, στην προκείμενη περίπτωση η ως άνω αμυντική θωράκιση δεν θεωρείται τόσο ως «προληπτική άμυνα», ούτε και ως «αποτρεπτική νόμιμη άμυνα», αλλά προεχόντως ως «αυτοτελές δικαίωμα» που παρέχει στο «απειλούμενο» Κράτος την κατά το Διεθνές Δίκαιο νομική δυνατότητα -με παράλληλη εφαρμογή της στην πράξη ανά πάσα στιγμή- να προβαίνει σε όλες τις επιτρεπόμενες προπαρασκευαστικές ενέργειες για την αποτελεσματική αποτροπή

μιας ενδεχόμενης πραγμάτωσης της εναντίον του απειλής από ένα άλλο Κράτος.

α2) Περαιτέρω, η προμνημονευόμενη απειλή εναντίον της εδαφικής Κυριαρχίας ενός Κράτους από άλλο είναι αναγκαία αλλά και ικανή προϋπόθεση για να γίνει δεκτό, πάντοτε κατά το Διεθνές Εθιμικό Δίκαιο, ότι και αν υπάρχουν ειδικότερες διατάξεις του Διεθνούς Δικαίου που προβλέπουν καθεστώς ενός είδους “αποστρατιωτικοποίησης”, η λόγω της *in concreto* απειλής νέα κατάσταση έχει επιφέρει τέτοια μεταβολή των συνθηκών και περιστάσεων, ώστε οι περί «αποστρατιωτικοποίησης» διατάξεις έχουν αποδυναμωθεί, *de facto* και *de jure*, κανονιστικώς στην πράξη. Και τούτο διότι προέχει η εφαρμογή του κατά το Διεθνές Δίκαιο κανόνα της υπεράσπισης της εδαφικής Κυριαρχίας κάθε Κράτους, ως στοιχειώδους προϋπόθεσης της ειρηνικής συνύπαρξης των Κρατών-Μελών της Διεθνούς Κοινότητας.

β) Η δεύτερη κανονιστική συνιστώσα «συγκροτείται» θεσμικώς -και πάλι σύμφωνα με τα προεκτεθέντα- από τον συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 51 του Κανονιστικού Χάρτη του ΟΗΕ, ερμηνευόμενων και υπό το «φως» των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 1 και 2 παρ. 4 του ίδιου Χάρτη. Και τούτο διότι, όπως φαίνονται από την γραμματική και κυρίως από την τελεολογική και συστηματική ερμηνεία τους, πρέπει να εκλαμβάνονται, κατά την ερμηνεία και εφαρμογή τους, ως ενιαίο κανονιστικό σύνολο. Κατ’ ακρίβεια:

β1) Πρώτον, οι ρυθμίσεις του άρθρου 1 παρ. 1 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ περί των σκοπών του ΟΗΕ προβλέπουν τα εξής: «1. Να διατηρούν τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, και για να επιτευχθεί αυτό: να παίρνουν αποτελεσματικά συλλογικά μέτρα για να προλαβαίνουν και να απομακρύνουν κάθε απειλή της ειρήνης και για να καταστέλλουν κάθε επιθετική ενέργεια ή άλλης μορφής παραβίαση της ειρήνης και να επιτυχαίνουν, με ειρηνικά μέσα και σύμφωνα με τις αρχές της δικαιοσύνης και του διεθνούς δικαίου, διευθέτηση ή διακανονισμό διεθνών διαφορών ή καταστάσεων που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε διατάραξη της ειρήνης.»

β2) Δεύτερον, οι ρυθμίσεις του άρθρου 2 παρ. 4 του Κανονιστικού Χάρτη του ΟΗΕ περί του τρόπου επίτευξης των σκοπών του ΟΗΕ προβλέπουν τα εξής: «4. Όλα τα Μέλη στις διεθνείς τους σχέσεις θα απέχουν από την απειλή ή τη χρήση βίας, που εκδηλώνεται εναντίον της εδαφικής ακεραιότητας ή της πολιτικής ανεξαρτησίας οποιουδήποτε κράτους είτε με οποιαδήποτε άλλη ενέργεια ασυμβίβαστη προς τους Σκοπούς των Ηνωμένων Εθνών.»

β3) Και, τρίτον, οι ρυθμίσεις του άρθρου 51 του Κανονιστικού Χάρτη του ΟΗΕ προβλέπουν τα εξής: «51. Καμιά διάταξη αυτού του Χάρτη δε θα εμποδίζει το φυσικό δικαίωμα της ατομικής ή συλλογικής νόμιμης άμυνας, σε περίπτωση που

ένα Μέλος των Ηνωμένων Εθνών δέχεται ένοπλη επίθεση, ως τη στιγμή που το Συμβούλιο Ασφαλείας θα πάρει τα αναγκαία μέτρα για να διατηρήσει τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια. Τα μέτρα που θα παίρνουν τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών κατά την άσκηση αυτού του δικαιώματος της νόμιμης άμυνας θα ανακοινώνονται αμέσως στο Συμβούλιο Ασφαλείας, και σε καμία περίπτωση δε θα θίγουν την εξουσία και την υποχρέωση που έχει το Συμβούλιο Ασφαλείας, σύμφωνα μ' αυτόν το Χάρτη, να αναλαμβάνει οποτεδήποτε τη δράση που κρίνει αναγκαία για τη διατήρηση ή για την αποκατάσταση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.»

Τα από πλευράς της Τουρκίας προκλητικά «δείγματα γραφής» που τεκμηριώνουν πλήρως την συνδρομή των προϋποθέσεων «επικείμενης απειλής» ή και «απειλής χρήσης βίας» εις βάρος της εδαφικής ακεραιότητας των Νησιών της Ελλάδας στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο

Συνοψίζοντας τα όσα ήδη εκτέθηκαν πρέπει να γίνει, περαιτέρω, δεκτό -στην βάση του συνδυασμού των προμνημονευόμενων δύο κανονιστικών συνιστωσών αφενός του Διεθνούς Εθιμικού Δικαίου και, αφετέρου, των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 1, 2 παρ. 4 και 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ- ότι η Ελλάδα έχει το αναφαίρετο δικαίωμα να θωρακίζει αμυντικώς όλα, ανεξαιρέτως, τα Νησιά της στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο -και δη ανεξάρτητα από επιμέρους διατάξεις ειδικών Διεθνών Συνθηκών- επειδή η Τουρκία τα απειλεί καταδήλως, ακόμη και με προσφυγή στην χρήση βίας. Τα ειδικότερα, και πιο προφανή, παραδείγματα μιας τέτοιας «επικείμενης απειλής» ή και «απειλής χρήσης βίας» από την πλευρά της Τουρκίας εναντίον των Ελληνικών Νησιών στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο είναι, όπως τονίσθηκε εν μέρει και προηγουμένως για συγκεκριμένα από αυτά, τα εξής:

α) Πρώτο παράδειγμα είναι, όπως ήδη επισημάνθηκε, εκείνο της συνεχιζόμενης επί 50 ολόκληρα χρόνια κατοχής του ενός τρίτου και πλέον του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας, μετά την βάρβαρη εισβολή της Τουρκίας τον Ιούλιο του 1974. Και ναι μεν η Κυπριακή Δημοκρατία είναι ανεξάρτητο Κράτος-Μέλος της Διεθνούς Κοινότητας και, μετά την 1η Μαΐου του 2004, και πλήρες Κράτος-Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του «στενού πυρήνα» της, της Ευρωζώνης, γι' αυτό δε και το Κυπριακό Ζήτημα θεωρείται -και ορθώς- Διεθνές και Ευρωπαϊκό Ζήτημα. Πλην όμως η μακραίωνη ιδιαίτερη σχέση της Κύπρου με την Ελλάδα, η οποία την είχε καταστήσει «έκπαλαι» αναπόσπαστο μέρος του «κορμού» του *latro sensu* Ελληνισμού, καθώς και οι συνθήκες υπό τις οποίες συντελέσθηκε το βάρβαρο έγκλημα της τουρκικής εισβολής, το 1974, καταδεικνύουν δίχως αμφιβολία ότι κατ' ουσία μέσω της κατοχής στην Κύπρο η Τουρκία «υποβλέπει», ευθέως και

διαρκώς, και την Ελλάδα. Οπότε η κατάσταση της μακροχρόνιας τουρκικής κατοχής στην Κύπρο έχει και χαρακτηριστικά μιας εις βάρος της Ελλάδας «επικείμενης απειλής» ή και της «απειλής χρήσης βίας».

β) Δεύτερο παράδειγμα, το οποίο επιβεβαιώνει και το προηγούμενο, είναι, όπως επίσης ήδη επισημάνθηκε, εκείνο της οργάνωσης της λεγόμενης τουρκικής «Στρατιάς του Αιγαίου». Η «Στρατιά του Αιγαίου» σχηματίσθηκε τον Ιούλιο του 1975 –ήτοι ένα χρόνο μετά την τουρκική εισβολή στην Κύπρο και, αναμφιβόλως, σε συνέχεια αυτής- διαθέτοντας, μεταξύ άλλων, και πολυάριθμες αμφίβιες δυνάμεις. Ακριβέστερα δε η ως άνω «Στρατιά του Αιγαίου» συνιστά, καταφανώς, μετεξέλιξη –με συνακόλουθη μετονομασία- της 4ης Στρατιάς (4. Ordu) της Τουρκίας η οποία έχει την έδρα της στην Σμύρνη. Και στην πραγματικότητα έχει οργανωθεί προκειμένου να εκπαιδεύει σημαντικό μέρος του τουρκικού στρατού ώστε να είναι έτοιμο, ανά πάσα στιγμή, για ενδεχόμενη ξαφνική επίθεση εναντίον των Ελληνικών Νησιών στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο. Η κατά τ' ανωτέρω σκοπιμότητα της Τουρκίας καθίσταται ολοένα και περισσότερο εμφανής όταν αναπτύσσει την «σουλτανικών φαντασιώσεων» «ρητορική» της περί «Γαλάζιας Πατρίδας», με την ιταμή απειλή «θα έρθουμε νύχτα». Για όλους αυτούς τους λόγους η δημιουργία και συντήρηση της «Στρατιάς του Αιγαίου» από την Τουρκία λειτουργεί στην πράξη ως «επιτομή» της «απειλής χρήσης βίας» εναντίον της Ελλάδας, και συγκεκριμένα εναντίον των Νησιών της στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο.

γ) Τρίτο παράδειγμα, προς την ίδια κατεύθυνση, είναι εκείνο του κατά τα προεκτεθέντα «casus belli», το οποίο «κραδαίνει» η Τουρκία εις βάρος της Ελλάδας από το 1995. Πρόκειται για την καταφώρως προβαλλόμενη από την Τουρκία ευθεία απειλή πολέμου, σε περίπτωση κατά την οποία η Ελλάδα ασκήσει το αναφαίρετο δικαίωμά της να επεκτείνει, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του Δικαίου της Θάλασσας του ΟΗΕ (Σύμβαση του Montego Bay, του 1982) την Αιγιαλίτιδα Ζώνη της έως τα 12 ν.μ. Το προαναφερόμενο «casus belli» αποφασίσθηκε, με προφανώς μάλιστα παράνομο τρόπο, από την παντελώς αναρμόδια εν προκειμένω σύμφωνα με το Σύνταγμα της Τουρκίας τουρκική Εθνοσυνέλευση, στις 8.6.1995, αμέσως μετά την έναρξη της ισχύος της Σύμβασης του Montego Bay, του 1982. Στην οποία η Τουρκία δεν έχει έως τώρα προσχωρήσει, πλην όμως την επικαλείται, αυθαίρετως και κατά βούληση, όπως προκύπτει και από την σύναψη του λεγόμενου «τουρκολυβικού μνημονίου», για το οποίο γίνεται λόγος και στην συνέχεια. Ουδείς μπορεί, υπό τα προεκτεθέντα δεδομένα, να θέτει υπό αμφισβήτηση το ότι αυτό το «casus belli» της Τουρκίας συνιστά διαρκή και άκρως επικίνδυνη «απειλή χρήσης βίας» εναντίον της Ελλάδας, κατά παράβαση κάθε έννοιας του Διεθνούς Δικαίου.

δ) Τέλος, το τέταρτο παράδειγμα είναι εκείνο του κατά τ' ανωτέρω «τουρκολυβικού μνημονίου», το οποίο έχει «συναφθεί» από τον Νοέμβριο του 2019, επίσης κατά πρόδηλη παράβαση, και δη τουλάχιστον διπλή, του Διεθνούς Δικαίου. Και τούτο διότι από την μια πλευρά η σύναψή του έγινε μέσω συμφωνίας της Τουρκίας με μια προσωρινή και πλήρως αμφισβητούμενη -ακόμη και μέσα στην Λιβύη- κυβέρνηση. Και, από την άλλη πλευρά, οι «προβλέψεις» του έρχονται σε κατάδηλη αντίθεση με καίριες και κρίσιμες διατάξεις της Σύμβασης του Montego Bay, του 1982. Διότι, μεταξύ άλλων, κατά την οριοθέτηση ΑΟΖ αγνοούν ως και τους «γεωγραφικούς όγκους» της Ρόδου και της Κρήτης. Άρα, το λεγόμενο «τουρκολυβικό μνημόνιο» δεν είναι απλώς παράνομο και άκυρο αλλά παντελώς ανυπόστατο νομικώς, γεγονός το οποίο συνεπάγεται και ότι δεν παράγει έννομα αποτελέσματα. Τούτο δε έγινε δεκτό ρητώς και στα συμπεράσματα της Συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 10 Δεκεμβρίου 2019, αφού οι «προβλέψεις» του «μνημονίου» αυτού πλήττουν την Ελλάδα, ήτοι Κράτος-Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρα και την ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση. Υπό τις συνθήκες αυτές, και με δεδομένο το ότι έκτοτε η Τουρκία παραβιάζει, συνεχώς και ασυστόλως, το καθεστώς των Θαλάσσιων Ζωνών της Ελλάδας -άρα και της Ευρωπαϊκής Ένωσης- στην Ανατολική Μεσόγειο, αυτό τούτο το λεγόμενο «τουρκολυβικό μνημόνιο» αποτελεί αδιαλείπτως όχι μόνον « επικείμενη απειλή» αλλά και «απειλή χρήσης βίας» εις βάρος της Ελλάδας. Όλα τ' ανωτέρω δε συνηγορούν υπέρ του ότι η Ελλάδα, έπρεπε από το 2019 να έχει επεκτείνει την Αιγιαλίτιδα Ζώνη της στα 12

ν.μ. σε όλη την έκταση των Νησιών της ιδίως στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο, αμφισβητώντας και ακυρώνοντας στην πράξη το νομικώς ανυπόστατο «τουρκολυβικό μνημόνιο».

III. Το Διεθνές Εθνικό Δίκαιο και οι διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1, 2 παρ. 4 και 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ ως μέρος του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου και οι εντεύθεν έννομες συνέπειες για την αμυντική θωράκιση όλων, ανεξαιρέτως, των Ελληνικών Νησιών στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο

Οι προμνημονευόμενες διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1, 2 παρ. 4 και 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ, πέραν της κατά τ' ανωτέρω αυτοτελούς κανονιστικής τους ισχύος από πλευράς Διεθνούς Δικαίου, παράγουν έννομα αποτελέσματα και ως μέρος του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου. Και τούτο διότι οι διατάξεις του άρθρου 42 παρ. 7 εδ. α' της ΣΕΕ παραπέμπουν ευθέως στις διατάξεις του άρθρου 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ, κατά την οργάνωση και θέση σ' εφαρμογή της ρήτρας «Αμοιβαίας Άμυνας» μεταξύ των Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως είναι προφανές, η «όσμωση» αυτή Διεθνούς Δικαίου και Ευρωπαϊκού Δικαίου, στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 51 -άρα και των άρθρων 1 παρ. 1 και 2 παρ. 4- του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ, έχει σημαντικές έννομες συνέπειες ως προς την Ελλάδα. Και τούτο τόσο σε ό,τι αφορά την ενεργοποίηση της ρήτρας «Αμοιβαίας Άμυνας» απέναντι στην «επικείμενη απειλή» ή και στην «απειλή χρήσης βίας» εκ μέρους της Τουρκίας. Όσο και σε ό,τι αφορά την ίδια την αμυντική θωράκιση των Ελληνικών Νησιών στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο τα οποία, αυτονοήτως, αποτελούν μέρος και της Ευρωπαϊκής «Επικράτειας». Συγκεκριμένα:

A. Οι ρήτρες «Αμοιβαίας Άμυνας» και «Αλληλεγγύης»

Την προμνημονευόμενη ρήτρα «Αμοιβαίας Άμυνας» («Mutual Defence» Clause), στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικαίου, διαμορφώνουν ρυθμιστικώς, στην ολοκληρωμένη μορφή της που συμπεριλαμβάνει -φυσικά συμπληρωματικώς, και με εντελώς δευτερεύουσα σημασία στην προκείμενη περίπτωση- και την ρήτρα «Αλληλεγγύης» («Solidarity» Clause), συγκεκριμένες διατάξεις:

Οι διατάξεις των άρθρων 42 παρ. 7 της ΣΕΕ και 222 παρ. 1 της ΣΛΕΕ

Πρόκειται για τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 42 παρ. 7 εδ. α' της ΣΕΕ, κατά τις οποίες: «Σε περίπτωση κατά την οποία κράτος-μέλος δεχθεί ένοπλη επίθεση στο έδαφός του, τα άλλα κράτη-μέλη οφείλουν να του παράσχουν βοήθεια και συνδρομή με όλα τα μέσα που έχουν στην

διάθεσή τους, σύμφωνα με το άρθρο 51 του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών».

β) Και του άρθρου 222 παρ. 1 της ΣΛΕΕ, κατά τις οποίες: «Η Ένωση και τα κράτη μέλη της ενεργούν από κοινού, με πνεύμα αλληλεγγύης, εάν ένα κράτος μέλος δεχθεί τρομοκρατική επίθεση ή πληγεί από φυσική ή ανθρωπογενή καταστροφή. Η Ένωση κινητοποιεί όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή της, συμπεριλαμβανομένων των στρατιωτικών μέσων που θέτουν στη διάθεσή της τα κράτη μέλη, για: α) την πρόληψη τρομοκρατικής απειλής στο έδαφος των κρατών μελών, την προστασία των δημοκρατικών θεσμών και του άμαχου πληθυσμού από ενδεχόμενη τρομοκρατική επίθεση, την παροχή συνδρομής σε κράτος μέλος στο έδαφός του, μετά από αίτηση των πολιτικών του αρχών, σε περίπτωση τρομοκρατικής επίθεσης, β) την παροχή συνδρομής σε κράτος μέλος στο έδαφός του μετά από αίτηση των πολιτικών του αρχών, σε περίπτωση φυσικής ή ανθρωπογενούς καταστροφής».

Η δεσμευτικότητα των ρητρών της «Αμοιβαίας Άμυνας» και της «Αλληλεγγύης»

Οι συνδυαστικώς -αλλά και συμπληρωματικώς, όπως προεκτέθηκε- εφαρμοζόμενες ρήτρες «Αμοιβαίας Άμυνας» και «Αλληλεγγύης» είναι, από πλευράς κανονιστικής ισχύος, πλήρεις *leges perfectae*, άρα δεσμευτικές στο ακέραιο.

α) Τούτο προκύπτει κυρίως από την Γνώμη, την οποία διατύπωσε -ύστερα από σχετικό αίτημα προς τούτο- η Νομική Υπηρεσία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, το 2016. Για την ακρίβεια, στις 12.7.2016 η Νομική Υπηρεσία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου αποφάνθηκε, με σειρά τεκμηριωμένων νομικών συλλογισμών, ότι οι κατά τ' ανωτέρω ρήτρες παράγουν πλήρη έννομα αποτελέσματα, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής τους σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 42 παρ. 7 εδ. α' της ΣΕΕ και 222 παρ. 1 της ΣΛΕΕ, αντιστοίχως.

β) Κατά την ίδια Γνώμη, η θέση σ' εφαρμογή του μηχανισμού των ρητρών «Αμοιβαίας Άμυνας» και «Αλληλεγγύης» μπορεί να οδηγήσει στην λήψη σειράς μέτρων, ιδίως δε διπλωματικών, διοικητικών, τεχνικών και -κατ' εξοχήν- μάλιστα-στρατιωτικών, δια της ενεργοποίησης των κατά περίπτωση ένοπλων δυνάμεων. Πρέπει δε να επισημανθεί μ' έμφαση ότι η ως άνω ενεργοποίηση μέσων και ένοπλων δυνάμεων προβλέπεται ρητώς από τις διατάξεις των άρθρων 42 παρ. 7 εδ. α' της ΣΕΕ και 222 παρ. 1 της ΣΛΕΕ.

β1) Είναι άκρως ενδεικτικό, ότι στην σχετικώς πρόσφατη Συνθήκη του Aachen, του 2019, μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας, η οποία τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο

του 2020 -και ειδικότερα στο άρθρο 4 εδάφιο β' αυτής, που περιλαμβάνεται στο Κεφάλαιο 2 «Ειρήνη, Ασφάλεια και Ανάπτυξη»- θεσπίζεται ρήτρα αμοιβαίας αμυντικής συνδρομής, «συμπεριλαμβανομένης της χρήσης στρατιωτικής δύναμης», σε περίπτωση ένοπλης επίθεσης στην επικράτεια ενός εκ των Μερών, υπό το πρίσμα, όπως ορίζεται επί λέξει στο πρώτο εδάφιο του ίδιου άρθρου, των υποχρεώσεων των δύο Κρατών όχι μόνο με βάση το άρθρο 5 της Συνθήκης του ΝΑΤΟ, αλλά και με βάση το άρθρο 42 παρ. 7 της ΣΕΕ.

β2) Μάλιστα η τότε Καγκελάριος A. Merkel, στις δηλώσεις της κατά την υπογραφή της Συνθήκης, ανέφερε, όσον αφορά ειδικότερα τις διατάξεις του 2ου Κεφαλαίου για την αμυντική συνεργασία Γαλλίας και Γερμανίας, ότι πρόκειται για την «συνεισφορά της Γερμανίας στην έλευση ενός Ευρωπαϊκού Στρατού».

γ) Ουσιαστικώς, η ρήτρα «Αμοιβαίας Άμυνας» -όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 42 παρ. 7 της ΣΕΕ, με την παραπομπή και στο άρθρο 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ- συνιστά εφαρμοστέο δίκαιο και στις διμερείς διακρατικές συμφωνίες των Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες, ουσιαστικώς, προλειαίνουν το έδαφος της διαμόρφωσης μιας κοινής αμυντικής πολιτικής με κοινές στρατιωτικές δυνάμεις της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

B. Η πρακτική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 42 παρ. 7 εδ. α' της ΣΕΕ και 222 παρ. 1 της ΣΛΕΕ

Από πλευράς πρακτικής εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 42 παρ. 7 εδ. α' της ΣΕΕ και 222 παρ. 1 της ΣΛΕΕ, ως προς τις ρήτρες «Αμοιβαίας Άμυνας» και «Αλληλεγγύης», υφίστανται έως τώρα δύο, τουλάχιστον, άκρως χαρακτηριστικά παραδείγματα:

Το παράδειγμα των τρομοκρατικών επιθέσεων στην Γαλλία τον Νοέμβριο του 2015

Τον Νοέμβριο του 2015, μετά τις πολύνεκρες τρομοκρατικές επιθέσεις στο Παρίσι, η Γαλλία, δια του τότε Προέδρου της Francois Hollande, ζήτησε και πέτυχε την ενεργοποίηση της εφαρμογής της ρήτρας «Αμοιβαίας Άμυνας» του άρθρου 42 παρ. 7 εδ. α' της ΣΕΕ.

α) Ας σημειωθεί ότι η Γαλλία στηρίχθηκε, εν προκειμένω, και στο προηγούμενο της εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ από τις ΗΠΑ, κατά το τρομοκρατικό χτύπημα στους Δίδυμους Πύργους στις 11 Σεπτεμβρίου 2001, όπως ήδη επισημάνθηκε. Τονίζεται ότι η Γαλλική Κυβέρνηση αποφάσισε, συνειδητά, να επικαλεσθεί αποκλειστικώς την ρήτρα «Αμοιβαίας Άμυνας» του άρθρου 42 παρ. 7 εδ. α' της ΣΕΕ και όχι την αντίστοιχη ρήτρα του

άρθρου 5 του Βορειοατλαντικού Συμφώνου.

β) Μάλιστα, ο τότε Υπουργός Άμυνας και μετέπειτα Υπουργός Εξωτερικών της Γαλλίας Jean-Yves Le Drian ανέφερε σε δήλωσή του ότι «η Γαλλία δεν μπορεί να κάνει τα πάντα», επικαλούμενος ευθέως, ως προς την παροχή στρατιωτικής συνδρομής των Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις αυξημένες επιχειρησιακές ανάγκες για την καταπολέμηση της ισλαμικής τρομοκρατίας στην Μέση Ανατολή και στην Αφρική. Στο «κάλεσμα» αυτό ανταποκρίθηκαν πολλά Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το παράδειγμα της Συνόδου των Υπουργών Άμυνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 16.6.2020

Ως προηγούμενο προς την ίδια κατεύθυνση μπορεί να χαρακτηριστεί και η αναφορά στις προμνημονευόμενες ρήτρες κατά την διάρκεια της Συνόδου των Υπουργών Άμυνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις 16.6.2020. Και μάλιστα ακριβώς ενόψει των κρίσιμων δεδομένων που έχει δημιουργήσει η τουρκική προκλητικότητα στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο. Ειδικότερα, στο στοιχείο 6 των συμπερασμάτων η Σύνοδος αυτή: «Επαναλαμβάνει την σημασία της αλληλοβοήθειας ή και αλληλεγγύης, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 42(7) της ΣΕΕ και του άρθρου 222 της ΣΛΕΕ. Και συμφωνεί να συνεχισθεί η προσπάθεια για μια κοινή κατανόηση του άρθρου 42(7) της ΣΕΕ καθώς και την συναγωγή των σχετικών διδαγμάτων, οικοδομώντας πολιτικές, βασισμένες σε συγκεκριμένα σενάρια κατά τους προσεχείς μήνες».

Συμπερασματικές παρατηρήσεις

Υπό το φως των κατά τ' ανωτέρω διαπιστώσεων καθίσταται προφανές και ότι:

α) Το δικαίωμα της Ελλάδας να θωρακίζει αμυντικώς όλα, ανεξαιρέτως, τα Νησιά της στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο βρίσκει έρεισμα και στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο, μέσω του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου που περιλαμβάνει τις κρίσιμες, ως προς τούτο, διατάξεις του Διεθνούς Δικαίου.

α1) Και για την ακρίβεια, η ευθεία αναφορά των διατάξεων του άρθρου 42 παρ. 7 εδ. α' στις διατάξεις του άρθρου 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ συνεπάγεται και το ότι η Ελλάδα δικαιούται να θωρακίζει αμυντικώς όλα, ανεξαιρέτως, τα Νησιά της στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο και με βάση το Ευρωπαϊκό Δίκαιο, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της παγιωμένης πλέον ερμηνείας των διατάξεων του άρθρου 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ. Ήτοι όχι μόνον όταν υπάρχει ευθεία επίθεση εναντίον των Νησιών στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο, αλλά και όταν υπάρχει «επικείμενη απειλή» ή, a fortiori,

«απειλή χρήσης βίας». Και η σημερινή στάση της Τουρκίας, η οποία διακρίνεται για την πρωτόγνωρη προκλητικότητά της όπως ήδη διευκρινίσθηκε αναλυτικώς, όχι μόνο φθάνει στα όρια της «επικείμενης απειλής» αλλά και τα υπερβαίνει κατά πολύ, τουλάχιστον στον βαθμό «απειλής χρήσης βίας».

α2) Την θέση αυτή επιβεβαίωσαν, «πανηγυρικώς», και τα συμπεράσματα της Ευρωμεσογειακής Διάσκεψης της 10ης Σεπτεμβρίου 2020 στο Αιάκειο της Κορσικής, στο μέτρο που διαπίστωσαν ότι, υπό την τρέχουσα συγκυρία, η Τουρκία προβαίνει σε, κατά συρροήν μάλιστα, παραβιάσεις της Κυριαρχίας και των Κυριαρχικών Δικαιωμάτων της Ελλάδας και της Κύπρου. Ειδικότερα, στην παράγραφο 6 των ως άνω συμπερασμάτων αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι οι συμμετέχοντες: «Εκφράζουν την πλήρη στήριξη και αλληλεγγύη τους στην Ελλάδα και στην Κύπρο, για τις επανειλημμένες παραβιάσεις κυριαρχίας και κυριαρχικών δικαιωμάτων όπως και για τις επιθετικές ενέργειες της Τουρκίας». Συνακόλουθα, η Ελλάδα δικαιούται να θωρακίζει αμυντικώς όλα, ανεξαιρέτως, τα Νησιά της στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο τόσο με βάση το Διεθνές Δίκαιο όσο και με βάση το Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

β) Επειδή οι διατάξεις του άρθρου 42 παρ. 7 της ΣΕΕ παραπέμπουν ευθέως στις διατάξεις του άρθρου 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ, ως προς την ενεργοποίηση του μηχανισμού της ρήτρας «Αμοιβαίας Άμυνας» -συνδυαστικώς δε και συμπληρωματικώς και του μηχανισμού της ρήτρας «Αλληλεγγύης»- καθίσταται προφανές και τούτο:

β1) Λόγω του ότι η προκλητική συμπεριφορά της Τουρκίας βρίσκεται μέσα στα όρια -ή και υπερβαίνει πλέον τα όρια- της «επικείμενης απειλής», η Ελλάδα δικαιούται, ανά πάσα στιγμή και κατά την κρίση της, να ζητήσει από τ' αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης την ενεργοποίηση του μηχανισμού της ρήτρας «Αμοιβαίας Άμυνας», σε συνδυασμό -όταν και εφόσον τούτο δικαιολογείται από τις περιστάσεις- με την ενεργοποίηση του μηχανισμού της ρήτρας «Αλληλεγγύης», κατά τις διατάξεις των άρθρων, αντιστοίχως, 42 παρ. 7 εδ. α' της ΣΕΕ και 222 παρ. 1 της ΣΛΕΕ.

β2) Το συμπέρασμα αυτό, στο πλαίσιο εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Δικαίου, ενισχύεται καταλυτικώς και από όλες τις δηλώσεις των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και μεμονωμένων Ευρωπαίων Αξιωματούχων, οι οποίες αναφέρονται ευθέως στην τουρκική αυθαιρεσία εις βάρος της Ελλάδας. Ιδίως δε ενισχύεται από τα προμνημονευόμενα συμπεράσματα της Ευρωμεσογειακής Διάσκεψης της 10ης Σεπτεμβρίου 2020 στο Αιάκειο της Κορσικής.

Επίλογος

Η ανάλυση που προηγήθηκε μπορεί να «συμπυκνωθεί» στ' ακόλουθα συμπεράσματα:

Α. Αδιαπραγμάτευτη Εθνική μας Θέση είναι ότι μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας υφίσταται μία, και μόνη, διαφορά: Ήτοι εκείνη της οριοθέτησης της Νησιωτικής Υφαλοκρηπίδας και της αντίστοιχης ΑΟΖ. Ουδένα δε ζήτημα υφίσταται ως προς την αμυντική θωράκιση των Ελληνικών Νησιών στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο. Η Ελλάδα έχει το αναφαίρετο δικαίωμα -αλλά και την υποχρέωση, αφού τούτο αφορά την προστασία της Ελληνικής Επικράτειας- τόσο για δικό της λογαριασμό όσο και απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως πλήρες Κράτος-Μέλος της, να θωρακίζει αμυντικώς όλα, ανεξαιρέτως, τα Νησιά της στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο, ανεξαρτήτως της έκτασης του εδάφους τους και του αν κατοικούνται ή όχι. Το δικαίωμα αυτό στηρίζεται στις αρχές του Διεθνούς Εθιμικού Δικαίου σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1, 2 παρ. 4 και 51 του Καταστατικού χάρτη του ΟΗΕ, οι οποίες κατοχυρώνουν το δικαίωμα Κράτους-Μέλους του ΟΗΕ ν' αμυνθεί με κάθε νόμιμο μέσο όχι μόνο σε περίπτωση ένοπλης επίθεσης εναντίον του, αλλά και σε περίπτωση «απειλής χρήσης βίας» ή ακόμη και «επικείμενης απειλής», όπως προκύπτει και από την πρακτική αυτού τούτου του ΟΗΕ. Και είναι δεδομένο ότι η Τουρκία, ιδίως μετά την εισβολή στην Κύπρο το 1974, τον σχηματισμό της «Στρατιάς του Αιγαίου» και το εντελώς αυθαίρετο «casus belli» ως προς την επέκταση της Αιγιαλίδας Ζώνης μας, απειλεί διαχρονικώς και ευθέως την Ελλάδα και με την χρήση βίας -όπως αποδεικνύει, επιπροσθέτως, και η πρόσφατη στάση της, μετά την «σύναψη» του λεγόμενου «τουρκολιβυκού μνημονίου»- παραβιάζοντας ευθέως το Διεθνές Δίκαιο και, κατ' εξοχήν, το Δίκαιο της Θάλασσας κατά την Σύμβαση του Montego Bay, του 1982. Σύμβαση, η οποία δεσμεύει και την Τουρκία, μέσω γενικώς παραδεδεγμένων κανόνων του Διεθνούς Δικαίου.

Β. Το ίδιο δικαίωμα -άρα και την ίδια υποχρέωση- αντλεί η Ελλάδα και με βάση το Ευρωπαϊκό Δίκαιο και το αντίστοιχο Ευρωπαϊκό Κεκτημένο, σύμφωνα με τις ακόλουθες διευκρινίσεις και υπό τα δεδομένα της διαρκώς εντεινόμενης προκλητικής και επιθετικής συμπεριφοράς της Τουρκίας απέναντί της η οποία, κατά τα συμπεράσματα της Ευρωμεσογειακής Διάσκεψης της 10ης Σεπτεμβρίου 2020 στο Αιάκειο της Κορσικής, παραβιάζει ευθέως την Κυριαρχία και τα κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας: Οι διατάξεις του άρθρου 42 παρ. 7 εδ. α' της ΣΕΕ, οι οποίες κατοχυρώνουν τις θεσμικές εγγυήσεις ενεργοποίησης της ρήτρας «Αμοιβαίας Άμυνας», όταν απειλείται Κράτος-Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παραπέμπουν ευθέως, ως προς τις προϋποθέσεις ενεργοποίησης της

ρήτρας αυτής, στις προμνημονευόμενες διατάξεις του άρθρου 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ. Κατά τούτο, οι ως άνω διατάξεις –όπως και οι συναφείς διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1 και 2 παρ. 4 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ- αποτελούν μέρος του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου, οπότε η Ελλάδα έχει το δικαίωμα αμυντικής θωράκισης όλων, ανεξαιρέτως, των Νησιών της στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο εναντίον της τουρκικής απειλής ή και απειλής χρήσης βίας και με βάση το θεσμικό πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικαίου και του αντίστοιχου Ευρωπαϊκού Κεκτημένου. Επιπλέον, και ενόψει της κατάφωρης τουρκικής προκλητικότητας και ευθείας απειλής εναντίον της, η Ελλάδα δικαιούται, ανά πάσα στιγμή, να ζητήσει, ως Κράτος-Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ενεργοποίηση της ρήτρας «Αμοιβαίας Άμυνας», κατά τις διατάξεις του άρθρου 42 παρ. 7 της ΣΕΕ. Προς την κατεύθυνση αυτή η Ελλάδα μπορεί να επικαλεσθεί και την πρακτική, η οποία έχει έως τώρα ακολουθηθεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενεργοποίηση της ως άνω ρήτρας.